

**Toetuse andmise tingimused tegevusele
„Õpetajate ja koolijuhtide professionaalse arengu toetamine“**

1. Reguleerimisala	2
2. Rakendusasutus- ja üksus	2
3. Elluviija ja partnerid	2
4. Tegevuste juhtimine	2
5. Tegevuste abikõlblikkuse periood	3
6. Toetuse andmise eesmärk	3
7. Mõisted	3
8. Toetatavad tegevused	4
9. Väljund- ja tulemusnäitajad	10
10. Tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele	14
11. Toetava tegevuse seosed valdkondlike arengukavadega	15
12. Tegevuste eelarve	15
13. Kulude abikõlblikkus	17
14. Toetuse maksmise tingimused ja kord	19
15. Nõuded toetuse edasiandmisel lõppsaajale tegevuse 8.1 „Õpetajate ja haridusasutuste juhtide professionaalse arengu edendamise koostöövõrgustike kaudu“ raames	20
16. Elluviija ja partneri kohustused	21
17. Tegevuste elluviimise aruandlus	21
18. ESFi tegevustes osalejate andmekorje nõuded tegevuste elluviimisel ja aruandlusel ..	21
19. Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine	22
20. Finantskorrektsiooni mõju tegevuste eelarvele	23
21. Dokumentide säilitamine	23

1. Reguleerimisala

Tegevust „Õpetajate ja koolijuhtide professionaalse arengu toetamine“ (edaspidi ÕKPAT) viiakse ellu prioriteetse suuna nr 1 “Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul“ eesmärgi nr 2 „Õpetajate, õppejõudude, koolijuhtide ja noorsootöötajate õpetamispädevuse parandamine, et rakenduks iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetav, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õpikäsitus kõigil haridustasemetel ja – liikides” meetme „Õpetajate, koolijuhtide ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine“ tegevuste „Õpetajate koolitus“ ja „Haridusasutuse juhtide koolitus“ täitmiseks.

2. Rakendusasutus- ja üksus

Toetuskeemi rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi rakendusasutus) ja rakendusüksus Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi rakendusüksus).

3. Elluviija ja partnerid

Tegevuste elluviija on SA Innove haridusuuenduste agentuur. Tegevuse partner on Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus (edaspidi HITSA).

Partner panustab tegevusse 8.4 (alategevus 8.4.2) ja 8.8. Tegevuse 8.4 puhul on selleks koolijuhtide kompetentside arendamise toetamine, täiendusõppe korraldamine ja läbiviimine koolijuhtide digikompetentsi arendamisel.

Tegevuse 8.8 raames on partneri tegevusteks arenguprogrammide jt täiendusõppevormide väljatöötamine, läbiviimine ja korraldamine kuni aruandluseni. Samuti kasutuses oleva koolituste haldamise ja koolitustegevuse juhtimise e-lahenduse edasiarendus ning kasutusvõimaluste loomine tegevuse 8.8 sihtrühmale.

4. Tegevuste juhtimine

4.1. ÕKPATil on juhtnõukogu, kuhu kuuluvad rakendusasutuse, elluviija, partneri ja sotsiaalsete partnerite esindajad. Juhtnõukogu koosseis ja töökord kinnitatakse haridus- ja teadusministri käskkirjaga.

4.2. Juhtnõukogu ülesandeks on kirjalikult taasesitatavas vormis:

4.2.1. kooskõlastada ÕKPATi iga-aastane tegevuskava ja eelarve ning vahearuanded ja lõpparuanne;

4.2.2. kooskõlastada punktis 8.1.5 nimetatud taotlusvoorude ning punktides 8.2, 8.4 ja 8.8 nimetatud täiendusõppe prioriteetsed teemad ja mahud;

4.2.3. kooskõlastada tegevuste raames läbiviidavate hangete plaan, mis sisaldab hankeid eeldatava maksumusega alates 15 000 eurost ilma käibemaksuta.

4.2.4. nimetada hangete plaanis olevad hanked, mille tehnilised kirjeldused tuleb kooskõlastada juhtnõukoguga ja mille hindamiskomisjoni soovib juhtnõukogu esitada eksperdid;

4.2.5. kooskõlastada punktis 4.2.4. nimetatud hangete tehnilised kirjeldused;

4.2.6. nimetada vajadusel eksperdid hangete hindamiskomisjonidesse;

4.2.7. kooskõlastada toetuse edasiandmisega seotud korrad, sh taotlusvooru tähtajad, projekti tegevused, projekti abikõlblikkuse perioodid ja taotlusvooru eelarve.

4.3. Juhtnõukogul on õigus teha elluviijale kooskõlas ÕKPATi eesmärkidega ettepanekuid tegevuskava muutmiseks.

4.4. Elluviija võib tegevuste kavandamiseks ja elluviimiseks moodustada vastavalt vajadusele ekspertidest koosnevaid valdkondlikke töörühmi. Töörühmad koosnevad HTM-i,

haridusasutuste juhtide, õpetajate, haridusasutuste pidajate, elluviija ja teiste asjakohaste sotsiaalsete partnerite esindajatest.

4.5.ÕKPATi elluviimisega seotud rakendamise korrad kinnitab elluviija.

4.6. Kuni juhtnõukogu moodustamiseni rakendatakse kuni 31.12.2018 kehtinud tegevuste juhtimise põhimõtteid.

5. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste (va tegevus 8.6) abikõlblikkuse periood on 01.05.2015 – 31.12.2022. Kõiki tegevusi (va tegevus 8.6) viiakse ellu kogu perioodi jooksul. Tegevust 8.6 viidi ellu perioodil 01.05.2015-31.12.2018. a. Ühikuhindade alusel rahastatavad tegevused on abikõlblikud pärast käskkirja jõustumist alustatud tegevustele.

Toetatud tegevuse ning sellega saavutatud tulemuste jätkusuutlikkuse tagamiseks nähakse ette mitmete meetmete rakendumist või tegevuste elluviimisega jätkamist. Teadmiste ja oskuste ajakohasena hoidmiseks jätkatakse õpetajate ja haridusasutuste juhtide täiendusõppega. Lõpliku väljumisstrateegia koostab HTMi üldharidusosakond 2021. a jooksul võttes arvesse uuendatud haridusstrateegiat.

6. Toetuse andmise eesmärk

Eesmärk on kaasaegse õpikäsituse rakendumise toetamine, luues ajakohased ja mõjusad lahendused õpetajate ja haridusasutuste juhtide hindamiseks, professionaalse arengu toetamiseks ning ameti maine tõusuks.

7. Mõisted

Coach – arengutreener. Coaching on õppimisele ja arengule suunatud koostöösuhe, milles coachee saavutab coachi toel ning struktureeritud protsessi kaudu eesmärgiks seatud muutused. Coachingu eesmärk on tõsta inimese teadlikkust iseendast, millele järgneb vältimatult ka inimese enesekindluse ja vastutuse tõus.

Digipädevus – valmisolek kasutada digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast teadmusühiskonnas nii töökohal, õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes.

Digiõpe – digitaalse tehnoloogia kasutamine õppeprotsessis eesmärgipäraselt, et aidata kaasa kokkulepitud õpitulemuste saavutamisele.

Doonortöökoht – kokkuleppel elluviijaga üldhariduskoolis ja/või kutseõppeasutuses koolidirektorite järelkasvuprogrammi lõpetaja hõiveks loodav täiendav ametikoht, mille töötasu maksmist toetatakse esimesel tööaastal tegevuse 8.5 vahenditest.

Haridusasutus - koolieelne lasteasutus (va lastehoiuteenust osutavad organisatsioonid), üldhariduskool (sh mittetatsionaarset õpet pakkuv üldhariduskool), kutseõppeasutus (sh kutseõpet pakkuv kõrgkool kutseõpet võimaldavate õppekavade osas).

Haridusasutuse juht/koolijuht (mõisteid kasutatakse dokumendis sünonüümidena) - kooli või lasteaia direktor ja/või juhtkonda kuuluv isik.

Koolidirektor – direktor põhikooli ja gümnaasiumi seaduse § 71 ja kutseõppeasutuse seaduse § 15 mõistes.

Haridusasutuse pidaja esindaja - kohalikul tasandil hariduse valdkonna eest vastutav ametnik/spetsialist või eraõppeasutuste omaniku esindaja.

Haridusühendus – õpetajaid ja/või koolijuhte ühendav ameti-, eriala- ja/või aineliiit või ühendus, mis tegutseb juriidilise isikuna.

Koolimeeskond – koolimeeskond on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lg 1 loetletud koolitöötajad, kutseõppeasutuse seaduse § 36 lg 1 loetletud koolipere, koolieelse lasteasutuse seaduse § 20 lg 1 loetletud personal.

Kutseõpetaja – kutseõpet pakkuvas asutuses töötav õpetaja, kes vastab kutseõpetaja kutsestandardis sätestatud nõuetele.

Mentor - kogenud kolleeg, kes toetab kaastöötaja/ametikaaslase (mentee) professionaalset arengut. Mentori ülesanne on aidata menteel mõista organisatsiooni, toetada teda arengus, eeldades pikaajalist karjääri organisatsioonis.

Professionaalne kapital - professionaalne kapital on inimkapitali, sotsiaalse kapitali ja otsustuskapitali (võime langetada põhjendatud otsuseid) koostoime.

Professionaalne õpikogukond - professionaalne õpikogukond on õpetajaid ja/või koolijuhte ühendav meeskond, mis tegutseb selleks, et õppida üksteise praktikatest ja/või rakendada haridusuuendusi.

Salv – varamu, kuhu on arvatud vastava tegevusvaldkonna asjatundjad.

Sisekoolitaja – isik, kes on omandanud esmaste õpingute käigus elukutse ja ei oma tavaliselt formaalset kvalifikatsiooni täiskasvanute õpetamiseks.

Taotlus – taotlus on käesoleva käskkirja mõistes elluvijale esitatav vormikohane kirjalik avaldus ja sellele lisatud dokumendid tegevuste elluviimiseks toetatava tegevuse 8.1.5 raames. Taotluse rahuldamisel annab elluvijaja lõppsaajale (taotluse esitaja) toetust vastavalt perioodi 2014 – 2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lg 1 p-le 4.

Tugispetsialist – õpetajat tema põhiülesannete täitmisel toetav personal.

Täiendusõpe – õpetajate ja koolijuhtide professionaalset arengut toetavad arenduslahendused. Täiendusõpe on suunatud õpetajate ja koolijuhtide kutsealaste teadmiste ja oskuste süvendamisele, mis loob uusi võimalusi nende poolt omandatud kutsemeisterlikkuse efektiivsemaks kasutamiseks.

Võrgustik - koondnimetus haridusühendustele ja professionaalsetele õpikogukondadele.

Õpetaja – koolieelses lasteasutuses (va lastehoiuteenust osutav organisatsioon), üldhariduskoolis (sh mittestatsionaarset õpet pakkuv üldhariduskool) või kutseõppeasutuses osalise või täistööajaga õpetaja ametikohal töötav isik.

Õpiüritus – koondnimetus täiendusõppe raames läbiviidavatele erinevatele õpivormidele.

8. Toetatavad tegevused

8.1. Õpetajate ja haridusasutuste juhtide professionaalse arengu edendamine koostöövõrgustike kaudu

Eesmärk: Õppekava rakendamise, uueneva õpikäsituse õppeprotsessi juurutamise ning professionaalse kapitali arendamise eesmärgil toetatakse koostööd võrgustike sees ja võrgustike vahel ning suurendatakse nende tegevusvõimekust.

Alategevused:

8.1.1. Viiakse läbi võrgustike jätkusuutlikkuse mudelil ja prioriteetsetel teemadel põhinevaid võrgustikeüleseid õpiüritusi.

8.1.2. Jätkusuutlikkuse tagamiseks ja võimekuse tõstmiseks jätkatakse üleriigiliste haridusühenduste juhtide täiendusõppega. Uute ja/või potentsiaalsete haridusühenduste juhtide toetamiseks viiakse ellu ühenduse tegevusvõimekust ja juhtimisoskusi toetavaid arenguprogramme.

8.1.3. Õpetajate vahelise koostöö arendamiseks ja koostöövõrgustike moodustamiseks viiakse läbi arenguprogramme professionaalsete õpikogukondade juhtidele. Õppeasutuse siseste õpikogukondade moodustamise toetamiseks viiakse läbi arenguprogramme potentsiaalsetele ja alustavatele õpikogukondade juhtidele. Juba toimivate õpikogukondade juhtimisvõimekuse kasvatamiseks ning õppeasutustevahelise koostöö arendamiseks viiakse läbi arenguprogramme edasijõudnutele.

8.1.4. Luuakse e-lahendus haridusühenduste võrgustikele info jagamiseks.

8.1.5. Toetuse edasiandmine haridusühenduste vaheliste koostööprojektide elluviimiseks.

Tulemused:

- võrgustikel on väljakujunenud roll ja ülesanded õpetajate ja haridusasutuste juhtide professionaalse arengu toetamisel;
- õpetajate ja haridusasutuste juhtide võrgustike tegevusvõimekus on kasvanud ja nende jätkusuutlikkust on toetatud loodud mudeli abiga;
- loodud on e-lahendus haridusasutuste võrgustike infovahetuseks;
- suurenenud on võrgustikevaheline koostöö.

Sihtrühmad:

- võrgustikud;
- õpetajad, haridusasutuste juhid, koostööpartnerite esindajad, kes on potentsiaalsed võrgustike liikmed või kes toetavad tegevuse elluviimist.

8.2. Kutseõpet pakkuvate õppeasutuste õpetajate kompetentsi hoidmine ja tõstmine

Eesmärk: kutseõpet pakkuvate asutuste õpetajate kompetentsi hoidmine ja tõstmine ning vene õppekeele rühmades eestikeelsele õppele ülemineku võimaldamine 2020. aastaks.

Alategevused:

8.2.1. Korraldatakse kutseõpet pakkuvate õppeasutuste ning kutseõpet pakkuvate õppeasutuste ja tööandjate (sh regionaalsete kompetentsikeskuste) koostöös läbiviidavat täiendusõpet kutseõpetajate erialateadmiste ja oskuste hoidmiseks ning tõstmiseks, sh koostöös teiste riikide kutseõppe kompetentsikeskuse rolli kandvate organisatsioonidega. Koostöös korraldatavad õpiüritused võivad toimuda nii Eestis kui ka teistes riikides.

8.2.2. Korraldatakse kutseõpetajate ja kutseõppeasutustes töötavate üldharidusainete õpetajate täiendusõpet (sh seminare) erialaainete, üldharidusainete ja üldpädevuste lõimimiseks, uuendatud õppekavade rakendamiseks jne.

8.2.3. Viiakse läbi riigikeele õppe programme, mille õppemaht on vähemalt 200 tundi ning millesse on integreeritud eesti kultuuri õppimise komponent ning mis põhinevad tänapäevastel võõrkeelte õppimise meetoditel (sh interaktiivsed keeleõppetegevused, õppimine mitteformaalses keskkonnas, keelepraktika eestikeelses töökeskkonnas, kommunikatiivsed õppemetoodikad, keeleklubid, õppimine mentori toel, e-õppe ja mentori toel õppimise kombineerimine jms).

Tulemused:

- kutseõpetajate erialane kompetents prioriteetsetes valdkondades on ajakohane ja võimaldab rakendada uuendatud õppekavasid;
- on olemas tugi kutsekeskhariduse eestikeelsele õppele ülemineku toimumiseks kavakohaselt ja tähtaegselt.

Sihtrühm: kutseõpet pakkuvates õppeasutustes töötavad õpetajad ja koolijuhid.

8.3. Õpetajaameti kuvandi nüüdisajastamine ja maine tõstmine ameti väärtustamiseks
Eesmärk: Õpetajaameti kaasaegse olemuse esiletoomine, atraktiivsuse suurendamine ning väärtustamine.

Alategevused:

8.3.1. Rakendatakse õpetajaameti väärtustamise ja atraktiivsuse kasvu kontseptsiooni (sh kommunikatsiooniplaani ning hoitakse seda ajakohasena.

8.3.2. Luuakse ning hallatakse kesksed karjäärilehte (e-keskkonda), mis koondab info õpetajaks õppimise võimaluste, ameti sisu, karjäärivõimaluste, edulugude, vabade ametikohtade, ametiga tutvumise võimaluste vahendamiseks jmt.

8.3.3. Levitatakse trüki- ja/või online meedias kasutamiseks sobilikke värbamismaterjale, mida koolid saavad soovi korral kohandada ja oma värbamiskampaanias kasutada.

8.3.4. Korraldatakse sihtrühmapõhiseid õpetajaametit tutvustavaid infoüritusi või üritussarjasi, info- ja reklaammaterjalide koostamist, edulugude kogumist ja kajastamist, teavitustegevuste koordineerimist partneritega, võimaldatakse olla töövarjuks õpetajatele, osaletakse karjäärimesseidel ja teistel infoüritustel ning viiakse ellu teisi õpetajaametit atraktiivselt tutvustavaid tegevusi.

8.3.5. Töötatakse välja ja viiakse ellu sihtrühmapõhiseid tutvustusprogramme:

8.3.5.1. õpetajatele, kes on oma ameti maine peamised kujundajad;

8.3.5.2. noortele, kes on saavutanud positiivselt eristuvaid tulemusi õppe- ja/või huvitegevuses ja kes on huvitatud õpetajaametist;

8.3.5.3. muu töökogemusega inimestele vanuses 35 +, kes on edukad oma senises tegevusvaldkonnas, magistrikraadiga ja huvitatud karjääripöördest.

Noortele ja karjääripöörajatele suunatud programmide raames saavad osalejad tutvuda näiteks õppimise ja õpetajaameti tänapäevase sisuga, kohtuda inspireerivate õpetajatega tööga nii Eestis kui mõnes teises riigis. Programme korraldatakse vastavalt vajadusele.

Tulemused:

- kõik tegevused õpetajaameti kuvandi nüüdisajastamiseks ja väärtustamiseks on integreeritud tervikuks;
- tegevuste tulemusel tunnevad õpetajad oma ametit väärtustatuna kui aastal 2013;
- mainekuvandi mõõtmised näitavad, et ühiskond teadvustab õpetajaameti mitmekülgust ja hindab ameti kuvandit positiivselt.

Sihtrühmad:

- õpetajad ja koolijuhid;
- noored, kes võiksid õpetajaks õppida;
- muu töökogemusega inimesed, kes võiksid kaaluda karjääripööret ja kellel on huvi õpetajaameti vastu.

8.4. Haridusametite juhtide täiendusõppesüsteemi nüüdisajastamine ja juhtide kompetentside arendamise toetamine

Eesmärk: Professionaalse kapitali kujundamine ja arendamine haridusametites, sh juhtimiskompetentsi tõstmine, mentorluse arendamine, õppe- ja kasvatusprotsessi juhtimise olulisuse teadvustamine ning uueneva õpikäsituse rakendamine.

Alategevused:

- 8.4.1. Viiakse läbi haridusasutuse juhi kompetentsimudelil põhinevat tööalast täiendusõpet professionaalse kapitali kujundamiseks ja arendamiseks haridusasutuses.
- 8.4.2. Arendatakse haridusasutuse juhtide digikompetentsi.
- 8.4.3. Luuakse koolijuhtidele võimalus üksteiselt õppimiseks, kogemuste vahetamiseks, uusimate juhtimismeetodite praktiliseks õppimiseks ja kogemiseks nii haridussektori sees kui selle väliselt ning osalemiseks rahvusvahelises teadmisteringluses jms.
- 8.4.4. Viiakse läbi alustavate koolijuhtide arenguprogramme esmakordselt ametis alustavatele üld- ja kutsehariduskoolide direktoritele.
- 8.4.5. Viiakse läbi õppejuhtide arenguprogramme.
- 8.4.6. Korraldatakse mentori tugi üld- ja kutseõppeasutuste juhtide toetamiseks. Aluseks on juhi motiveeritud avaldus. Vastavalt vajadusele korraldatakse nimetatud mentorite välja- ja täiendusõpet.
- 8.4.7. Võimaldatakse *coachi* teenust üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuse direktoritele, kellel on vaja arengupartnerit organisatsioonis toimivate ümberkorralduste faasis, muutuste juhtimise käigus või tulenevalt hindamisel oma tööle/sooritusele saadud tagasisidest. Aluseks on juhi motiveeritud avaldus.
- 8.4.8. Korraldatakse haridusvaldkonna sisekoolitajate salve arvatud sisekoolitajatele täiendusõpet ning vajadusel pakutakse väljaõpet uutele sisekoolitajatele.
- 8.4.9. Luuakse võimalused haridusasutuste juhtide ja haridusasutuste pidajate koos õppimiseks ning tõstetakse pidajate võimekust haridusasutuste juhtide professionaalse arengu toetamisel.
- 8.4.10. Tõlgitakse ja levitatakse kaasaegset erialast kirjandust.

Tulemused:

- haridusasutuste juhtide täiendusõpe on süsteemne, kvaliteetne ja vajaduspõhine;
- kompetentsimudelil kirjeldatud kompetentside arendamine on toetatud erinevate professionaalset arengut toetavate arenduslahendustega nii algajatele kui ka kogunud juhtidele;
- haridusvaldkonna spetsiifilised valdkonnad on kaetud sisekoolitajatega.
- mentorite ja coachide teenus on sihtrühmale kättesaadav.

Sihtrühmad:

- haridusasutuste juhid;
- õpetajad ja haridusasutuste juhid sisekoolitajate sihtrühmana;
- haridusasutuste pidajate esindajad.

8.5. Koolidirektorite järelkasvuprogrammide loomine ja läbiviimine

Eesmärk: hoida võimekaid tegijaid haridussektoris luues neile karjääriperspektiivi, meelitada ligi haridussektori väliseid kõrge juhtimispotentsiaaliga isikuid, tutvustades neile ametit ning tekitada koolidirektorite reserv.

Alategevused:

- 8.5.1. Viiakse läbi koolidirektorite järelkasvuprogramme ja vajadusel luuakse neile doonortöökohad.

Tulemused:

- järelkasvuprogrammis osalejad on kõrgelt motiveeritud võtma koolijuhi rolli ning on saanud selleks olulise arengukiirenduse;

- haridusasutuste pidajad on programmist teadlikud ja väärtustavad seda, tunnustades edukat programmi osalemist koolijuhi kandidaatide kvaliteedimärgina ning soovivad leida kandidaate oma kooli juhi kohale just selle programmi läbinute seast;
- koolijuhtimine on muutunud populaarsemaks ja teadlikumaks valikuks.

Sihtrühmad:

- üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste direktoriks soovijad, kes töötavad järelkasvuprogrammi kandideerimise ajal haridussektoris mõnel muul ametikohal kui direktor;
- haridussektori välised isikud, kes soovivad üldhariduskooli või kutseõppeasutuse direktoriks saada;
- haridusasutuste pidajad.

8.6. Koolimeeskondade ühine õppimine haridusuuenduste rakendamiseks

Tegevused teostatud perioodil 01.05.2015- 31.12.2018.

8.7. Haridusasutuste juhtimise ja toimimise tõhustamine hindamist ja arendamist toetavate süsteemide ja vahendite väljatöötamisega ning kasutuselevõtuga

Eesmärk: haridusasutuste juhtimise ja toimimise tõhustamine töötajate tegevuse eesmärgistamist, hindamist ning teisi talendijuhtimise tegevusi toetavate süsteemide- ja vahendite abil.

Alategevused:

8.7.1. Korraldatakse hindamispõhimõtete, -mudelite ja -standardite väljatöötamist ja/või uuendamist, rakendamist, ajakohasena hoidmist ja neid toetavate e-lahenduste väljatöötamist ja/või edasiarendamist.

8.7.2. Viiakse läbi organisatsioonide ja töötajate hindamispõhimõtete ja -vahendite kasutuselevõttu hõlbustavaid tegevusi sh pilootprogrammid, seminarid, töötoad, treeningud jt üritused, mille raames pakutakse hindamispädevust arendavaid õppimisvõimalusi hindamist läbiviivatele isikutele (sh enesehindamine) ja hindamisprotsessi korraldajatele, et tagada hindamise ühtlane kvaliteet, hindajate kõrge professionaalsus, sõltumatus, ühtne tegevuspraktika ja töökorraldus.

8.7.3. Korraldatakse hindamispõhimõtete, -mudelite ja -standardite väljatöötamist ja/või uuendamist, rakendamist, ajakohasena hoidmist ja neid toetavate e-lahenduste (andmekogud, elektroonilised töövahendid jmt) väljatöötamist ja/või edasiarendamist, et tõsta teadlikkust kasutusvõimalustest ning parendada teabe edastamist, vahendamist, töötlemist, kättesaadavust ja säilitamist.

Tulemused:

- enesehindamispädevus on tõusnud ning professionaalset arengut toetavaid arenduslahendusi valitakse teadlikumalt;
- professionaalset arengut toetavad tegevused on toetatud tänapäevaste e-lahendustega;
- hindamispõhimõtted, -mudelid ja/või teised tänapäevased lahendused on loodud ja kasutuses. Hindamissüsteem on kooskõlas tänapäevaste põhimõtetega ning võimaldab saavutada seatud eesmärgid;
- tegevuse raames väljatöötatud lahendusi kasutavad isikud on läbinud vastava täiendusõppe.

Sihtrühmad:

- õpetajad;
- koolijuhid;
- haridussektori koolitajad;
- haridusametnikud;
- õpetajate ja koolijuhtide täiendusõpet korraldavad isikud;
- haridusasutuste pidajate esindajad.

8.8. Õpetajate digipädevuse arendamine digiõppe rakendumiseks ning keskselt korraldatavat täiendusõpet toetava e-lahenduse väljaarendamine

Eesmärk: Õpetajatel on digipädevused kaasaegsetel meetodikatel ja tehnoloogiatel põhineva õppeprotsessi kavandamiseks ja läbiviimiseks ning täiendusõppe vajaduste ja võimaluste väljaselgitamiseks on välja arendatud täiendusõppe korraldust ja info levikut toetav e-lahendus.

Alategevused:

8.8.1. Korraldatakse täiendusõpet õpetajate tööks vajalike haridustehnoloogiliste pädevuste omandamiseks, sh digitaalse õppematerjali kasutamiseks, loomiseks, jagamiseks ja õppeprotsessi kaasajastamiseks erinevate digivahenditega.

8.8.2. Jätkatakse täiendusõppe e-keskkonna arendustöödega ja ajakohastamisega, et see võimaldaks kasutajasõbralikult jagada ja hallata täiendusõppe infot, registreeruda õpiüritustele, anda tagasisidet ning koostada kokkuvõtteid koolitusarvestuse tarbeks.

Tulemused:

- õppeprotsessi planeerimisel ja läbiviimisel rakendatakse haridusasutustes kaasaegseid tehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt;
- tehnoloogilisi vahendeid kasutatakse oskuslikult õppijate innovaativuse, uurimistöö ja õppimise toetamiseks ning koostöö tegemiseks õppijate ja teiste kogukonnaliikmetega;
- keskselt korraldatava õpetajate ja koolijuhtide täiendusõppe korraldus, haldus ja arvestus on toetatud tänapäevase e-lahendusega.

Sihtrühmad:

- õpetajad ja koolimeeskonnad;
- e-lahenduse kasutuse osas õpetajad, koolijuhid, haridussektori koolitajad, haridusametnikud, õpetajate ja koolijuhtide täiendusõpet korraldavad isikud, haridusasutuste juhtide vahetud juhid.

8.9. Uuringute ja analüüside tellimine

Eesmärk: Õpetajate ja koolijuhtide valdkonna poliitikakujundamiseks vajaliku sisendi saamine ning EÕS programmi „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning haridusasutuste juhid“ tegevuste tulemuslikkuse ja mõju hindamine.

Alategevused:

8.9.1. Osaletakse õpetajate ja koolijuhtide valdkonna poliitikakujundamiseks vajalikes siseriiklikes ja rahvusvahelistes uuringutes. Teostatakse nimetatud uuringute ettevalmistamist, läbiviimist, tulemuste avaldamist ja levitamist ning uuringute põhjal riigipõhiste analüüside või teiste arendustegevuste teostamist.

8.9.2. Tellitakse varem teostatu ja rakendatu levimuse, mõju ja arenguga seotud uuringuid, analüüse jm arendustegevusi, et saada sisendit edasiseks valdkonna korralduseks.

8.9.3. Korraldatakse uuringute ja analüüside läbiviimist tegevuste tulemuslikkuse ja mõju hindamiseks.

Tulemus:

- Otsused valdkonna kujundamisel ja arendamisel ning hinnangud tegevuste tulemuslikkusele põhinevad uuringute ja analüüside tulemustel.

Sihtrühmad:

- õpetajad;
- haridusasutuste juhid;
- kohalike omavalitsuste ametnikud;
- poliitikakujundajatest ametnikud.

9. Väljund- ja tulemusnäitajad

	Näitaja nimetus	Algtase	Sihttase 2016	Sihttase 2018	Sihttase 2020	Sihttase 2022/2023
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA						
Tulemusnäitaja	Osakaal koolitustel (maht vähemalt 30 ak tundi) osalenud õpetajatest, haridusasutuse juhtidest ja noorsootöötajatest, kes said koolituse lõppedes kvalifikatsiooni ¹	95% (2013)		97%	97%	97%
TULEMUSNÄITAJAD (VV KORRALDUSE VÄLJUNDNÄITAJAD)						
<i>Tulemusnäitaja tegevusele:</i> Õpetajate koolitus	Koolitusel osalenud õpetajate arv	0 ²	5000, millest 1330 ÕKPATi raames	17 000, millest 3093 ÕKPATi raames	21 800 millest 8013 ÕKPATi raames	21 800 millest 11 283 ÕKPATi raames
<i>Tulemusnäitaja tegevusele:</i> Haridusasutuste juhtide koolitus	Koolitusel osalenud haridusasutuste juhtide arv	0	500	1000	1300	1300
Tegevuste SPETSIIFILISED VÄLJUNDNÄITAJAD						
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.1.</i> Õpetajate ja haridusasutuste juhtide	a) Õpetajate arv, kes on osalenud professionaalse õpikogukonna eestvedaja	0	50	150	200	250

¹ Täiendusõppe puhul peetakse eraldi arvestust vähemalt 30 ak tunnistest ja lühemate koolituste osas. Võimaluse korral esitatakse andmed soolises löikes. Arvestatakse neid, kes lõpetasid positiivse tulemusega (said tunnistuse või kvalifikatsiooni läbi kindlaksmääratud teadmiste, oskuste ja kompetentside hindamise).

² Punktis nr 9 on algtase 0 käesoleva programmi mõttes.

professionaalse arengu edendamise koostöövõrgustike kaudu	arenguprogrammis					
	b) Üleriigiliste võrgustike juhtide arv, kes on läbinud võrgustiku võimekuse kasvu toetava arenguprogrammi	0	20 õpetajat, 2 koolijuhti	60 õpetajat, 6 koolijuhti	80 õpetajat, 8 koolijuhti	100 õpetajat, 10 koolijuhti
	c) Koostöövõrgustike üleste õpiürituste arv	0	3	9	15	21
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.2</i> Kutseõpet pakkuvate õppeasutuste õpetajate kompetentsi hoidmine ja tõstmine	Täiendusõppes osalenud õpetajate arv	0	150	350	700	900
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.3</i> Õpetajaameti kuvandi nüüdisajastamine ja maine tõstmine ameti väärtustamiseks	a) Kontseptsiooni loomine		Kontseptsioon on loodud			
	b) Vastavalt kommunikatsiooniplaanile läbiviidud üleriigiliste kampaaniate arv	0	1	3	5	7
	c) Sihtrühmapõhiste tegevusprogrammide arv	0	Igale sihtrühmale on käivitatud vähemalt üks tegevusprogramm	Igale sihtrühmale on viidud läbi vähemalt kaks tegevusprogrammi	Igale sihtrühmale on läbi viidud vähemalt kolm tegevusprogrammi	Igale sihtrühmale on läbi viidud vähemalt 4 tegevusprogrammi
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.4</i> Haridusasutuse juhtide täiendusõppesüsteemi nüüdisajastamine ja juhtide kompetentside arendamise toetamine	a) haridusasutuse juhi kompetentsimudelid kirjeldatud kompetentside kaetus arengulahendustega	Ei ole tervikuna kaetud	Esmatase ja meistriklasside tase on arendulahendustega kaetud	Arenduslahendusi pakutakse alg-, kesk- ja meistriklassi tasemel	Arenduslahendusi pakutakse alg-, kesk- ja meistriklassi tasemel	Arenduslahendusi pakutakse alg-, kesk- ja meistriklassi tasemel
	b) Täiendusõppes osalenud koolijuhtide arv	0	413	3000	4000	4500
	c) Sisekoolitajate salve kuuluvate	0	Vähemalt 10 õpetajat ja 10 koolijuhti	Vähemalt 33 õpetajat ja 26 koolijuhti	Vähemalt 33 õpetajat ja 26 koolijuhti	Vähemalt 33 õpetajat ja 26 koolijuhti

	õpetajate ja koolijuhtide arv					
	d) Tõlgitud erialakirjanduse arv	0	2 raamatut ja 8 teadusartikli kokkuvõtet	2 raamatut ja 8 teadusartikli kokkuvõtet	4 raamatut ja 8 teadusartikli kokkuvõtet	6 raamatut ja 8 teadusartikli kokkuvõtet
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.5</i> Koolidirektorite järelkasvuprogrammide loomine ja läbiviimine	Programmis osalenute arv	0	10	20	30	40
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.6</i> Koolimeeskondade ühine õppimine haridusuuenduste rakendamiseks	a) Kogukonda kaasavate õpiürituste arv	0	10	20	-	-
	b) koolipõhiste koolimeeskondade arenguprogrammide arv (üldhariduskoolid)	0	50	130	-	-
	c) haridusasutuste vaheliste (maakonna piires) õpiürituste arv kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks	0	19	57	-	-
	d) haridusasutuste vaheliste (erinevaid maakondi hõlmav) õpiürituste arv kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks	0	10	30	-	-
	e) õpiürituste arv alushariduse heade praktikate jagamiseks	0	40	120	-	-

	f) Koolijuhtkonda de, pidaja ja hariduspoliitika kujundajate ühised õpiüritused heade praktikate jagamiseks	0	10	19	-	-
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.7</i> Koolimeeskonna hindamist ja arendamist toetavate süsteemide ja vahendite väljatöötamine ning kasutusele võtmine	Hindamist ja arendamist toetavad e-keskkonnad on sihtrühmale kättesaadavaks tehtud ja nad kasutavad neid.	0	Sihtrühmale on kättesaadavaks tehtud ja kasutuses on kompetentside hindamise keskkond.	Hindamis-keskkonda on täiendatud töötajate eesmärgistamist ja tulemuslikkuse hindamist võimaldava lisalahendustega.	Hindamis-keskkond vastab kokkulepituid vajadustele.	Hindamis-keskkond toimib ja on jätkusuutlik peale rahastamis perioodi lõppu
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.8</i> Õpetajate digipädevuse arendamine digiõppe rakendamiseks ning keskselt korraldatavat täiendusõpet toetava e-lahenduse väljaarendamine	a) Täiendusõppes osalenud õpetajate arv.	0	1100	2500	7000	10 000
	b) Keskselt täiendusõpet toetab e-keskkond	0	Sihtrühmale on kättesaadavaks tehtud ja kasutuses täiendusõpet toetav e-keskkond	E-keskkonda on arendatud vastavalt kokkuleppele	E-keskkond on kasutajasõbralik ja võimaldab saada täiendusõppe kohta kokkulepituid statistikat	E-keskkond toimib ja on jätkusuutlik peale rahastusperioodi lõppu
<i>Väljundnäitaja tegevusele 8.9</i> Uuringute ja analüüside tellimine	Poliitikakujundus põhineb uuringutel ja analüüsidel				Osaletud uuringutest on valminud maapõhised raportid	Iga läbiviidud uuringu või analüüsi tulemuste tutvustamiseks on ilmunud vähemalt üks artikkel

10. Tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele.

Horisontaalne teema	Mõju
Regionaalne areng	Õpetajate ja koolijuhtide professionaalsuse kasv (sh koolidirektorite hindamine) aitab kaasa koolide õppekvaliteedi tõstmisele piirkondades ja edendab seeläbi kaudselt piirkondade kestlikku ja ühtlasemat arengut. Kavandatavad tegevused hõlmavad kogu Eestit, tegevustesse on kaasatud erinevates piirkondades paiknevad haridusasutused ja toetatakse haridusvaldkonnas piirkondlikul tasandil tehtavat. Tegevuste planeerimisel arvestatakse regionaalseid eripärasid ja täiendusõpet pakutakse ning teavitustegevusi korraldatakse üle Eesti.
Infoühiskonna edendamine	Kavandatud tegevused aitavad kaasa infoühiskonna edendamisele läbi õpetajate ja koolijuhtide kasvava oskuse kasutada tööalaselt erinevaid e-lahendusi (täiendusõpe, hindamine, tagasiside andmine jms tegevuste raames). Samuti kasutatakse tegevuste elluviimise ja infovahetuse korraldamisel võimalikult palju infotehnoloogilisi lahendusi, mis toob kaasa laiema mõju. Tegevused aitavad kaasa Infoühiskonna Arengukava 2020 rakenduskavas HTM vastutusel olevale tegevuse "Jätkatakse õpetajate ja õppejõudude koolitusi õpilastele IKT baasoskuste andmiseks" elluviimisele.
Keskkonna- ja kliimapoliitika	Tegevuste elluviimisega ei kaasne otsest muutust ega ka negatiivset mõju keskkonna- ja kliimapoliitikale.
Võrdsete võimaluste tagamine	Tegevused panustavad kaasava hariduse põhimõtete rakendumisele õpetajate ja haridusasutuste juhtide töös. Kaasava hariduse all on peetud silmas Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse agentuuri poolt kokkulepitud definitsiooni, mille järgi on kaasav haridus süsteemse lähenemise kaudu kvaliteetse hariduse tagamine, mis arvestab kooli kohalikus kogukonnas olevate kõikide õppurite akadeemiliste ja sotsiaalsete vajadustega. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduses lähtutakse rahvusvaheliselt tunnustatud ja Euroopa Liidu liikmesriikide poolt heakskiidetud kaasava õppe suundumustest. Täiendusõpe tõstab kompetentsi ning kompetentsi tõus toetab edukat toimetulekut tööturul. Kavandatud tegevused toetavad naiste ja meeste võrdõiguslikkuse tagamist hariduses ja tööturul. Tähelepanu on pööratud erinevas vanuses inimeste võrdsele kohtlemisele. Võimalused tegevustest osa saada ei sõltu inimese vanusest, soost, rassist ega rahvuslikust kuuluvusest. Tegevused, millest saavad osa ka kogukonna liikmed on korraldatud viisil, mis tagab osalusvõimaluse ka puuetega inimestele (näiteks veebiülekaned konverentsidest, toimumiskoha valikul arvestatakse juurepääsuvõimalusi). Õpetajate täiendusõppe kaudu saab ennetada nt sooliste stereotüüpide teket koolis. Õpetajaameti maine teadlikuma kujundamisega saab muuta soolist stereotüüpi ameti osas.
Ühtne riigivalitsemine	Tegevuste elluviimisega ei kaasne otsest muutust ega ka negatiivset mõju riigivalitsemise eesmärgile.

11. Toetava tegevuse seosed valdkondlike arengukavadega

Tegevused on seotud järgnevate arengukavadega ja EÕS programmidega:

- EÕS üldharidusprogrammiga ja kutseharidusprogrammiga on seotud õpetajate ja koolijuhtide täiendusõppe tegevused. Läbi täiendusõppe toetatakse neis programmides kirjeldatud poliitikate realiseerimist ja eesmärkide saavutamist. Kutseharidusprogrammist tuleb muu hulgas sisend kutseõpetajate erialakoolitusteks.
- EÕS programmiga „Tööturu ja õppe tihedam seostamine“ on tegevused seotud läbi õpetajate ja koolijuhtide täiendusõppe. Eelnimetatud programmist toetatakse õpetajate, haridusasutuse juhtide ja õppejõudude ettevõtlikkuse ja ettevõtluse alase kompetentsi tõstmist, praktikakorraldust, kutseõppe maine parendamist. Samasisulisi või sarnaseid tegevusi ei viida ellu käesolevas dokumendis kirjeldatud tegevuste raames.
- EÕS digipöörde programmi kaudu luuakse digipädevuste hindamismudelid ning kaetakse digipöörde programmi raames loodavate ja finantseeritavate lahenduste õppetöös rakendumist toetav täiendusõpe. Eelnimetatud programmis kavandatu ei kattu käesolevas dokumendis kirjeldud õpetajate ja koolijuhtide täiendusõppega.
- Täiskasvanuharidusprogrammiga hõlmatakse täiskasvanute gümnaasiumite õpetajate ja koolijuhtide valdkondlikud infoseminarid, ühisõppimine, õppeviisidid teistesse riikides jmt eesmärgiga parandada valmisolekut madala haridustaseme ja oskustega täiskasvanuid õppesse tuua ning pakutavat õpet paindlikumaks muuta. Eelnimetatud programmis kavandatu ei kattu käesolevas dokumendis kirjeldud õpetajate ja koolijuhtide täiendusõppega.
- Laste ja perede arengukavaga on seos läbi ühise eesmärgi toetada iga lapse arengut.
- Korraldatavad tegevused panustavad Eesti keele arengukava eesmärkide täitmisesse.
- Korraldatavad tegevused aitavad kaasa Infoühiskonna Arengukava 2020 rakenduskavas HTM vastutusel olevale tegevuse "Jätkatakse õpetajate ja õppejõudude koolitusi õpilastele IKT baasoskuste andmiseks" elluviimisele.
- Lõimuv Eesti 2020 eesmärkide saavutamisse panustavad läbiviidavad tegevused personaalsemat lähenemist tagava õpikäsituse rakendamise toetamise kaudu.
- Aktiivse vananemise arengukava 2020 täitmisesse panustavad tegevused läbi tööturul konkurentsivõime säilitamise, kaasatuse, sotsiaalse sidususe edendamise.
- Säästev Eesti 21 eesmärkide saavutamisse panustavad tegevused võimaldades oodatud muutuste realiseerimist õpetamisstiilis, hindamismeetodites, koostöösuhete arendamisel lastevanemate ning kogukonnaga, uute juhtimismeetodite ja tehnoloogiate kasutamisel.
- Toetatavad tegevused aitavad kaasa 2018. aastal tehtud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatustele, mis toetavad kaasava hariduse rakendamist.

12. Tegevuste eelarve

Tegevuste kogumaksumus on 10 782 847, mida rahastatakse järgnevalt: ESF 9 165 420 (kuni 85% kogumaksumusest) ja riiklik kaasfinantseering 1 617 427 (vähemalt 15% kogumaksumusest).

TULEMUS	TEGEVUSED	Abikõlblike kulude/toetatavate tegevuste eelarve kokku	sh toetuse saaja eelarve	sh partneri eelarve
Koolitusel osalenud õpetajate arv	Tegevus 8.1 Õpetajate ja haridusasutuste juhtide professionaalse arengu edendamine koostöövõrgustike kaudu	1 150 000	1 150 000	0

	sh	Otsene personalikulu	149 500	149 500	0
	sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	1 000 500	1 000 500	0
	Tegevus 8.2	Kutseõpet pakkuvate õppeasutuste õpetajate kompetentsi hoidmine ja tõstmine	700 000	700 000	0
	sh	Otsene personalikulu	119 000	119 000	0
	sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	581 000	581 000	0
	Tegevus 8.3	Õpetajaameti kuvandi nüüdisajastamine ja maine tõstmine ameti väärtustamiseks	770 000	770 000	0
	sh	Otsene personalikulu	269 500	269 500	0
	sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	500 500	500 500	0
	Tegevus 8.6	Koolimeeskondade ühine õppimine haridusuuenduste rakendamiseks	1 442 340	1 442 340	0
		Otsene personalikulu	90 470	90 470	0
		Muud kulud (kauba/teenuse ost)	1 351 870	1 351 870	0
	Tegevus 8.7	Haridusasutuste juhtimise ja toimimise tõhustamine inimeste juhtimist ja arendamist toetavate süsteemide ja -vahendite väljatöötamise ning kasutuselevõtu abil	700 000	700 000	0
	sh	Otsene personalikulu	105 000	105 000	0
	sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	595 000	595 000	0
	Tegevus 8.8	Õpetajate digipädevuse arendamine digiõppe rakendamiseks ning keskselt korraldatavat täiendusõpet toetava e-lahenduse väljaarendamine	1 586 269	0	1 586 269
	sh	Otsene personalikulu	280 000	0	280 000
	sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	670 000	0	670 000
	sh	Hüvitamine ühikuhindade alusel	636 269	0	636 269
	Tegevus 8.9	Uuringute ja analüüside tellimine	300 000	300 000	0
	sh	Otsene personalikulu	120 000	120 000	0
	sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	180 000	180 000	0
	Horisontaalne tegevus/kulu	Projektijuhi personalikulu	194 000	194 000	0
		Tegevuste kaudsed kulud ühtse määra alusel (15%)	199121	157121	42000

Koolitusel osalenud haridusasutuste juhtide arv	Tegevus 8.4	Haridusasutuse juhtide täiendusõppesüsteemi nüüdisajastamine ja juhtide kompetentside arendamise toetamine	3 228 455	2 978 000	250 455
	Sh	Otsene personalikulu	470 018	446 700	23 318
	Sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	2 594 494	2 531 300	63 194
		Hüvitamine ühikuhindade alusel	0	0	163 943
	Tegevus 8.5	Koolidirektorite järelkasvuprogrammide läbiviimine	380 000	373 910	6090
	Sh	Otsene personalikulu	43 330	41 130	0
	Sh	Muud kulud (kauba/teenuse ost)	336 670	332 780	6090
	Horizontaalne tegevus/kulu	Projektjuhi personalikulu	48 400	48 400	0
		Tegevuste kaudsed kulud ühtse määra alusel (15%)	84 262	80 765	3498
KOKKU		10 782 847	8 894 535	1 888 312	

13. Kulude abikõlblikkus

13.1. Abikõlblikuks kuluks loetakse tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi ühendmäärus) §-s 2 ning käesolevas käskkirja lisas sätestatud tingimustele.

13.2. Abikõlblikud on järgmised toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:

- 13.2.1. personalikulud vastavalt ühendmääruse §-s 3 sätestatud tingimustele;
- 13.2.2. kaudsed kulud arvestatuna 15% otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse § 9 lõigetele 1 ja 3-6;
- 13.2.3. kulud ürituste läbiviimiseks, sealhulgas koolituste, arenguprogrammide, seminaride, infotundide, ümarlaudade, mõttekodade, töötubade, koosolekute, konverentside, veebi kaudu läbiviidavate ürituste ja muude õpiürituste kulud, sh ettevalmistamine, läbiviimine, osalemine ja tulemuste levitamine ning analüüs, ürituste korraldamise kulud (sh ruumide ja tehnika rent, toitlustus, transport, esineja- ja moderaatoritasud, majutus);
- 13.2.4. koostöövõrgustike, ümarlaudade, töörühmade, virtuaalsete õppetoolide, õppevisiitide jm koostöövormidega seotud kulud, sh algatamine ja osalemine ning sellega seotud tulemuste levitamisega seotud kulud (sh ruumide ja tehnika rent, toitlustus, transport, esineja- ja moderaatoritasud, majutus);
- 13.2.5. publikatsioonide, info-, juhend ja jaotusmaterjalide, tänukirjade, tunnistuste, meenete, audiovisuaalsete info- ning reklaammaterjalidega seotud kulud, sh koostamine, tootmine ja levitamine, e-keskkondade (näit portaalid, äpid) loomine ja arendamine, kasutusvõimaluse loomine ja kasutamine, välja arvatud ühendmääruse § 9 lg 5 punktis 3 nimetatud kulud;
- 13.2.6. tegevuse 8.1 raames on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõlblikud muudes riikides toimunud täiendusõppe puhul temaatilistel konverentsidel, seminaridel ja messidel, õppevisiidil osalemise kulud, kui osalemisega kaasneb ettekanne, mille raames tutvustatakse Eesti

- õpetajate ja/või koolijuhtide võrgustikutööd;
- 13.2.7. tegevuse 8.2 raames on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblikud Eestis ja/või teistes riikides toimuvate õpiürituste ettevalmistamise, osalemine ja tulemuste levitamine, analüüs, ürituste korraldamise kulud (sh ruumide ja tehnika rent, toitlustus, transport, esineja- ja moderaatoritasud, majutus);
- 13.2.8. tegevuses 8.3 on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblikud selle tegevuse raames nimetatud õpetajaameti kuvandi nüüdisajastamise ja maine tõstmisega seotud kulud, teavituskampaaniate ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste, näiteks õpetajaameti mainega tõstmise üritustega seotud kulud (sh ettevalmistamise ja korraldamise, neil osalemise, teabevahetuse edendamise, tulemuste levitamise ja mainekuvandi mõõtmise kulud), messiboksi maksumuse (sh mööbli rendi), bänneri valmistamise, tunnusriietuse või –elementide jms kulud, loodavate ja hallatavate e-keskkondade (näit portaal, äpp) väljatöötamise, arendamise ja haldamise kulud ning Eestis ja/või teistes riikides toimuvate õpiürituste ettevalmistamise, osalemine ja tulemuste levitamise ürituste korraldamise kulud (sh ruumide ja tehnika rent, toitlustus, transport, esineja- ja moderaatoritasud, majutus);
- 13.2.9. tegevuses 8.4 on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblikud selle tegevuse raames nimetatud koolijuhtide täiendusõppesüsteemi nüüdisajastamise ja koolijuhtide kompetentside arendamisega seotud kulud sh mentorite ja coachide teenuse kasutamise kulud, sisekoolitajate koolituskulud, Eestis ja/või teistes riikides toimuvate õpiürituste kulud, kirjanduse ja teadusartiklite tõlkimisega (sh õiguste omandamisega), välja andmisega ja levitamisega seotud kulud; alapunktis 8.4.2 nimetatud tegevuste kulud makstakse välja standardiseeritud ühikuhindade alusel vastavalt haridus- ja teadusministri 29. juuli 2015. a käskkirjale nr 312 „Ühikuhindade kehtestamine struktuurivahendite perioodil 2014-2020 elluviidavatele meetmetele”.
- 13.2.10. tegevuses 8.5 on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblikud selle tegevuse raames nimetatud direktorite järelkasvuprogrammide arendamise ja läbiviimisega seotud kulud, sh mentorite ja coachide teenuse kasutamise kulud, doonortöökohtadega seotud kulud ja vastavalt programmi kontseptsioonile või lähteülesandele teistes riikides toimuvate õpiürituste kulud;
- 13.2.11. tegevuses 8.6 on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.4 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblikud selle tegevuse raames nimetatud koolimeeskondade täienduskoolituste (sh koolitused, seminaride jt õpiürituste) kulud;
- 13.2.12. tegevuses 8.7 on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblikud selle tegevuse raames nimetatud haridusasutuse juhtimise ja toimimise tõhustamisega seotud kulud (sh hindamispõhimõtete, -mudelite ja -standardite väljatöötamise ja/või uuendamise, pilotiseerimise, rakendamise, ajakohasena hoidmise ja neid toetavate e-lahenduste väljatöötamise ja/või edasiarendamisega, kasutuselevõtuga ja kasutamisega seotud jms kulud ning seminarikulud), välja arvatud ühendmääruse § 9 lg 5 punktis 3 nimetatud kulud;
- 13.2.13. tegevuses 8.8 on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblikud selle tegevuse raames nimetatud õpetajate digipädevuse arendamisega digiõppe rakendumiseks ning keskselt korraldatavat täiendusõpet toetava e-lahenduse väljaarendamisega seotud kulud (sh ruumide ja tehnika rent,

toitlustus, transport, esineja- ja moderaatoritasud, majutus, e-lahenduse nõuete kaardistamine, e-lahenduse analüüsimine, arendamine ja testimine, lõppkasutaja koolitus); alapunktis 8.8.1 nimetatud tegevuste kulud makstakse välja standardiseeritud ühikuhindade alusel vastavalt haridus- ja teadusministri 29. juuli 2015. a käskkirjale nr 312 „Ühikuhindade kehtestamine struktuurivahendite perioodil 2014-2020 elluviidavatele meetmetele”.

13.2.14. tegevuses 8.9 on lisaks punktides 13.2.1 – 13.2.5 nimetatud abikõlblikele kuludele abikõblilikud selle tegevuse raames nimetatud uuringute ja analüüsidega seotud kulud, sh nende tellimine ja teostamine ning tulemuste avalikustamine.

13.3. Lisaks ühendmääruse §-s 4 nimetatud kuludele on tegevuse raames mitteabikõblilikud järgmised kulud:

13.3.1. Ruumide remont ja/või kaasajastamine, hoonestatud ja hoonestamata maa, kinnisvara ja mootorsõiduki, inventari ost; päevaraha ja mootorsõiduki kasutamise kulu osas, mis ületab vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvat piirmäära;

13.3.2. ühikuhinnas sisalduvad kulud tegelike kulude alusel.

14. Toetuse maksmise tingimused ja kord

14.1. Toetuse maksete tegemisel lähtutakse struktuuritoetuse seaduse §-st 28 – 30 ja ühendmääruse §-dest 11-15 ning §-st 18.

14.2. Toetus makstakse välja tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 14 lg 1 punktile 1, ühtse määra ja standardiseeritud ühikuhindade alusel vastavalt ühendmääruse § 15 lõigetele 1, 2 ja 4 või ettemaksena vastavalt ühendmääruse § 18 lg 1 punktile 1.

14.3. Elluviija esitab rakendusasutusele ja rakendusüksusele järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi iga aasta 20. detsembriks. Esimene maksete prognoos esitatakse hiljemalt 2 kuu jooksul peale toetuse andmise tingimuste kinnitamist.

14.4. Toetus makstakse elluviijale välja rakendusüksusele esitatud maksetaotluse alusel. Elluviija peab esitama rakendusüksuse kinnitatud vormil maksetaotluse rakendusüksusele vähemalt kord kvartalis struktuuritoetuse registri kaudu või registri väliselt. Ettemakse saamisel tuleb ettemakse kasutamise aruanne esitada rakendusüksuse kinnitatud vormil rakendusüksusele ettemaksega kaetud kulude perioodile järgneva 15 kalendripäeva jooksul.

14.5. Rakendusüksuse nõudmisel lisab elluviija maksetaotlusele või ettemakse kasutamise aruandele kuludokumentide, tasumist tõendavate ja muude asjakohaste dokumentide koopiad.

14.6. Juhul, kui maksetaotlus erineb rohkem kui 25% võrra esitatud prognoosist, on elluviija rakendusüksuse nõudel kohustatud esitama korrigeeritud prognoosi järele jäänud eelarveaasta osas.

14.7. Ettemaksena ei maksta välja viimast 5% määratud toetusest.

14.8. Rakendusüksus kontrollib maksetaotluse ühendmääruse § 12 lg 1 sätestatud tähtaja jooksul ning ettemakse kasutamise aruande 90 kalendripäeva jooksul alates selle saamisest (edaspidi maksetaotluse menetlemise tähtaeg). Juhul, kui maksetaotluses või ettemakse kasutamise aruandes on puudusi või kulude abikõblikkuse üle otsustamiseks on rakendusüksusel või sertifitseerimisasutusel vaja lisateavet, pikeneb maksetaotluse menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamise või dokumentide ja teabe esitamise aja võrra. Muul põhjendatud juhul võib rakendusüksus menetlemise aega pikendada, teavitades sellest toetuse saajat.

15. Nõuded toetuse edasiandmisel lõppsaajale tegevuse 8.1 „Õpetajate ja haridusasutuste juhtide professionaalse arengu edendamine koostöövõrgustike kaudu“ raames

- 15.1. Toetust saavad taotleda haridusühendused.
- 15.2. Taotlus peab sisaldama andmeid toetuse taotlejate, tegevuskava ellu viiva meeskonna ja ajakava kohta. Taotlus peab sisaldama tegevuste lõikes tegevuse eesmärki, sisu kirjeldust, tulemust ja maksumust. Taotlemisel tuleb esitada ühenduste aastased tegevuskavad.
- 15.3. Lõppsaajale edasiantava toetuse piirmäär on kuni 10 000 eurot projekti kohta. Toetuse maksimaalne osakaal on kuni 100% abikõlblike kulude maksumusest. Abikõlblikud on punktides 13.2.1 - 13.2.6 nimetatud kulud, mis vastavad ühendmääruse §-s 2 sätestatud tingimustele.
- 15.4. Taotlustes esitatava täiendusõppe ühe kursuse maht peab olema alla 30 akadeemilise tunni.
- 15.5. Kui taotleja on taotluses sisalduvatele projekti(de)le või projekt(de)i osadele tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, peab taotleja esitama sellekohase teabe.
- 15.6. Toetuse edasiandmise täpsematest tingimustest, tähtajast ning edasiantava toetuse kogusumma eelarvest ning prioriteetsetest teemadest teavitab elluviija lõppsaajaid oma veebilehel.
- 15.7. Taotlusi hinnatakse üldiste valikukriteeriumite alusel, mille osakaalud koondhindest on järgmised:
  - 15.7.1. projekti mõju meetme eesmärgi saavutamisele – 25% maksimaalsest koondhindest;
  - 15.7.2. projekti põhjendatus – 30% maksimaalsest koondhindest;
  - 15.7.3. projekti kuluefektiivsus – 20% maksimaalsest koondhindest;
  - 15.7.4. toetuse taotleja suutlikkus projekti ellu viia – 25% maksimaalsest koondhindest.
- 15.8. Hindamise tulemusel saadud maksimaalne koondhinne moodustub punktis 15.7. loetletud kriteeriumitele antud punktide alusel. Hindamiskriteeriumi kohta antakse punkte skaalal 1-5. Iga hindamiskriteeriumi punktiarv arvutatakse läbi selle osakaaluga. Kõikide hindamiskriteeriumite alusel antud tulemused liidetakse ja selle tulemusena moodustub projektile antav punktisumma, mis teisendatakse koondhindeks 100-punkti skaalal. Koondhinnete alusel moodustub taotluste paremusjärjestus. Rahuldamisele kuuluvad taotlused, mille hindamistulemus on vähemalt 60 punkti ja mille rahastamise summa ei ületa vastavas taotlusvoorus välja kuulutatud rahastamise eelarvet. Võrdse koondhindega taotluste puhul saab paremusjärjestuse moodustamisel kõrgema järjekoha taotlus, mille hindepunkt punktis 15.7.2. nimetatud kriteeriumi järgi on kõrgem. Kui hindepunktid on võrdsed, siis heidetakse valiku tegemiseks liisku.“.
- 15.9. Elluviija kinnitab abikõlblikkuse perioodi, taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsusest teavitamise tähtaja ja korra; lõppsaaja õigused ja kohustused; toetuse kasutamise seotud teabe, dokumentide ja aruannete esitamise korra, toetuse maksamise tingimused ja korra, sealhulgas maksetaotluse menetlemise tähtaja ja lõppmakse suuruse;
- 15.10. Elluviija otsuse või toiminguga peale esitatud vaide lahendab elluviija. Vaide vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

16. Elluviija ja partneri kohustused

- 16.1. Elluvijale kohalduvad lisaks käesolevas käskkirjas sätestatule perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 toetuse saajale sätestatud kohustused.
- 16.2. Ühtlasi on elluviija kohustatud:
- 16.2.1. ellu viima tegevusi vastavalt lepingu alusel kokku lepitud tegevuskavale ja eelarvele kasutama toetust soovitud mõju saavutamiseks säästlikult;
  - 16.2.2. esitama rakendusasutuse nõudmisel tegevuse eelarve, eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite lõikes ning halduslepingu ja toetuslepingu koopiad rakendusüksusele;
  - 16.2.3. esitama aruandeid vastavalt punktis 17 sätestatule;
  - 16.2.4. sõlmima partneriga lepingu, millega sätestatakse partnerile eelarve ja tegevuskava ning mõlema poole õigused ja kohustused;
  - 16.2.5. korraldama käesoleva käskkirja punktis 15 nimetatud toetuse edasiandmise lõppsaajale.
- 16.3. Partner peab täitma perioodi 2014 – 2020 struktuuritoetuse seaduse §-s 25 nimetatud kohustusi.

17. Tegevuste elluviimise aruandlus

- 17.1. Elluviija esitab rakendusüksusele registri kaudu rakendusüksuse kehtestatud vormil vahearuaude hiljemalt 20. jaanuariks. Vahearuaudes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:
- 17.1.1. punktis 9 loetletud näitajate täitmine.
- 17.2. Elluviija esitab rakendusüksusele registri kaudu rakendusüksuse kehtestatud vormil lõpparuande hiljemalt 45 päeva jooksul alates abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks punktis 17.1 nimetatud informatsioonile sisalduma ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust läbivatele teemadele (punkt 10).
- 17.3. Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 17.4. Juhul kui vahe- või lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.
- 17.5. Puuduste esinemisel vahe- või lõpparuandes annab rakendusüksus elluvijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning rakendusüksus kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
- 17.6. Lisaks punktis 17.1 nimetatud näitajate aruandlusele esitab elluviija rakendusasutusele tegevuste elluviimise tulemusaruandeid, mille tingimused ja kord lepatakse kokku elluviija ja rakendusasutuse vahelises halduslepingus.

18. ESFi tegevustes osalejate andmekorje nõuded tegevuste elluviimisel ja aruandlusel

- 18.1. Elluviija on kohustatud koguma Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest toetatavas toimingus osalejate kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 2 punktis e nimetatud andmed ja esitama need rakendusüksusele vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 24 punktile 7. Esitatavad andmed (ühised näitajad osalejate kohta) on toodud Euroopa Sotsiaalfondi määruse (EL) 1304/2013 lisas 1.
- 18.2. Rakendusüksus on kohustatud koguma Euroopa Sotsiaalfondist rahastatavates tegevustes osalejate kohta andmeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 2 punktile e vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 8 lõike 2 punktile 7.
- 18.3. Punktides 18.1 ja 18.2 sätestatud kohustused rakenduvad alljärgnevatele punktis 8

nimetatud tegevustele, mille käigus tuleb koguda detailseid isikuandmeid järgmiste sihtgruppide kohta:

- 18.3.1. Tegevus 8.1. Õpetajate ja haridusasutuste juhtide professionaalse arengu edendamine koostöövõrgustike kaudu – täiendusõpet saavad üleriigiliste võrgustike juhid.
- 18.3.2. Tegevus 8.2. Kutseõpet pakkuvate õppeasutuste õpetajate kompetentsi hoidmine ja tõstmine – koolitavad kutseõpet pakkuvate õppeasutuste õpetajad.
- 18.3.3. Tegevus 8.4. Koolijuhtide täiendusõppesüsteemi nüüdisajastamine ja koolijuhtide kompetentside arendamise toetamine – täiendusõppes osalevad haridusasutuste juhid.
- 18.3.4. Tegevus 8.5. Koolidirektorite järelkasvuprogrammide loomine ja läbiviimine – arengprogrammis osalevad üldhariduskooli ja kutseõppeasutuse direktoriks soovijad.
- 18.3.5. Tegevus 8.6. Koolimeeskondade ühine õppimine haridusuuenduste rakendamiseks – koolimeeskondade koolitustel osalejad.
- 18.3.6. Tegevus 8.7. Koolimeeskonna hindamist ja arendamist toetavate süsteemide ja vahendite väljatöötamine ning kasutusele võtmine – hindamispädevusi arendavatel koolitustel osalejad.
- 18.3.7. Tegevus 8.8. Õpetajate digipädevuse arendamine digiõppe rakendamiseks ning keskselt korraldatavat täiendusõpet toetava e-lahenduse väljaarendamine – digipädevuste täiendusõppes osalejad.
- 18.4.ESFi tegevustes osalejate andmed tuleb elluviijal esitada rakendusüksusele rakendusüksuse kehtestatud vormidel ja tähtaegadeks.
- 18.5.ESFi tegevustes osalejate isikuandmete korjel ja töötlemisel tuleb elluviijal ning rakendusüksusel juhendada Korraldusametuse poolt välja töötatud „Euroopa Sotsiaalfondi tegevustes osalejate andmekorje juhendist perioodi 2014-2020 struktuuritoetusi rakendavatele asutustele“.

19. Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine

- 19.1. Rakendusametusele on õigus muuta toetuse andmise tingimuste käskkirja enda algatusel, elluviija või rakendusüksuse ettepanekul.
- 19.2. Kui muutmine algatab elluviija või rakendusüksus, esitatakse vastavasisuline taotlus rakendusametusele. Juhul, kui muutmine algatab rakendusametuse, teavitab rakendusametuse muutmisest elluviijat ja edastab muutmise eelnõu arvamuse avaldamiseks rakendusametusele.
- 19.3. Rakendusametusele koostööst muudatuse eelnõu korraldusametusega ja edastab arvamuse avaldamiseks rakendusametusele. Juhul, kui muudatus puudutab toetuse andmise eesmärki, lõppsaajate sihtgruppe või toetatavaid tegevusi, edastatakse eelnõu lisaks arvamuse avaldamiseks struktuuritoetuse seaduse § 33 nimetatud valdkondlikule komisjonile.
- 19.4. Rakendusametusele muudab käesolevat käskkirja juhul kui eelarvet tegevuste lõikes punktis 12 muudetakse rohkem kui 15 % tegevuse kinnitatud eelarvest. Juhul kui muudatus tegevuste lõikes tehakse väiksemas mahus, on elluviija enne kulutuste tegemist kohustatud eelarve muudatuse koostööst rakendusametusega ja esitama koostööst eelarve teadmiseks rakendusametusele.
- 19.5. Elluviija taotleb rakendusametusele punkti 16.2.1 alusel kokku lepitud aasta eelarve ja tegevuskava muutmist juhul, kui üks eelarverida suureneb/väheneb rohkem kui 15%

selle kinnitatud eelarvest. Juhul kui muudatus aastaelarves on väiksemas mahus, peab elluviija enne eelarvest erinevate kulutuste tegemist muudatuse kooskõlastama rakendusasutusega ning esitama selle rakendusüksusele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

19.6. Rakendusasutus edastab muudetud toetuse andmise tingimused elluviijale, korraldusasutusele ja rakendusüksusele

20. Finantskorrektsiooni mõju tegevuste eelarvele

20.1. Finantskorrektsioone teeb rakendusüksus vastavalt perioodi 2014 – 2020 struktuuritoetuse seaduse §-dele 45–47 ja ühendamääruses sätestatule.

20.2. Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 48–49 ja ühendamääruses sätestatule.

21. Dokumentide säilitamine

Kulu abikõlblikkust tõendavaid dokumente ja muid tõendeid säilitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 140 lõikele 1 neli aastat, alates selle aasta detsembrist, millal 30. juuni seisuga on kõikide projektis abikõlblikuks arvatud kulude alusel toetus välja makstud, välja arvatud, kui muus õigusaktis on sätestatud pikem tähtaeg.